

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

**TUYỂN TẬP BÁO CÁO
HỘI THẢO KHOA HỌC
GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ
AN NINH VỚI PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG**

NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI

LỜI NÓI ĐẦU.....	3
1. BÁO CÁO ĐỀ DẪN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH VỚI SỰ PHÁT TRIỀN BỀN VỮNG.....	9
<i>Đại tá Phạm Quốc Đảm</i>	
2. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI NGŨ GIÁNG VIÊN KHOA GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG TẠI ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT ĐÁP ỨNG YÊU CẦU NHIỆM VỤ TRONG TÌNH HÌNH MỚI.....	14
<i>Đại tá Trương Văn Tâm</i>	
3. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO HỌC SINH, SINH VIÊN TRONG TÌNH HÌNH HIỆN NAY	21
<i>Thượng tá Tạ Minh Tiến</i>	
4. GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁNG DẠY MÔN HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở KHOA GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT HIỆN NAY	31
<i>Đại tá Phạm Quốc Đảm</i>	
5. PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA GIÁNG VIÊN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC TRUNG TÂM, TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRONG CÔNG CUỘC “BẢO VỆ TỔ QUỐC TỪ SỚM, TỪ XA”	38
<i>TS. Đặng Thị Thanh Trâm</i>	
6. XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIÁNG VIÊN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	44
<i>Thượng tá Trần Bắc Bộ</i>	
7. BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN Ở KHOA GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG, TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ ĐỊA CHẤT HIỆN NAY	51
<i>Thượng tá Trần Thanh Hanh</i>	
8. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁNG DẠY MÔN ĐƯỜNG LỐI QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT HIỆN NAY	59
<i>Thượng tá Trần Văn Độ</i>	

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA GIẢNG VIÊN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC TRUNG TÂM, TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRONG CÔNG CỤC “BẢO VỆ TỔ QUỐC TỪ SỚM, TỪ XA”

TS. Đặng Thị Thanh Trâm*

Tóm tắt: Trên cơ sở phân tích tầm quan trọng của nội dung chương trình và đội ngũ giảng viên tham gia giảng dạy các môn Giáo dục quốc phòng an ninh cho sinh viên các trung tâm và trường đại học, cao đẳng, bài viết đã chỉ ra những vấn đề đáng quan tâm về chất lượng của đội ngũ này và đề xuất những giải pháp để đội ngũ này phát huy vai trò của mình trong việc tham gia hữu hiệu, thiết thực vào công cuộc “bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa” theo tinh thần của Đại hội XIII. Đây chính là những điểm đóng góp của bài viết.

Từ khóa: Bảo vệ Tổ quốc từ sớm từ xa, giảng viên Giáo dục quốc phòng và an ninh, vai trò.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong Chiến lược bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa theo tinh thần của Đại hội XIII, trách nhiệm bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa là của toàn quân, toàn dân và của cả hệ thống chính trị. Tùy từng vị trí, công việc, lứa tuổi mà trách nhiệm đó to, nhỏ khác nhau. Trong lực lượng đông đảo đó, đội ngũ giảng viên giảng dạy môn Giáo dục quốc phòng an ninh tại các trung tâm và cơ sở giáo dục cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng giữ vai trò đặc biệt quan trọng.

2. NỘI DUNG

2.1. Vai trò của việc dạy - học môn Giáo dục quốc phòng và an ninh trong cuộc cuộc bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa

Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP&AN) là học phần đặc thù, bắt buộc, được giảng dạy theo chương trình tại hầu hết các trường đại học, cao đẳng ở Việt Nam. Học phần gồm hai mảng lý luận và thực hành. Trong đó, phần lý luận trang bị cho sinh viên những kiến thức cơ bản về quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về chiến tranh, Quân đội và bảo vệ Tổ quốc và những vấn đề cơ bản về lịch sử nghệ thuật quân sự Việt Nam; chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước ta về xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, xây dựng thế trận chiến tranh nhân dân, xây dựng lực lượng vũ trang cách mạng, gắn kết kinh tế - xã hội

* Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học Mở - Địa chất.

với quốc phòng - an ninh và đối ngoại, xây dựng và bảo vệ chủ quyền biển, đảo, biên giới quốc gia, về xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, bảo vệ an ninh quốc gia và giữ gìn trật tự an toàn xã hội. Trong bối cảnh mới, học phần lý thuyết còn cung cấp cho sinh viên những nội dung cơ bản về: Phòng chống chiến lược “Điển biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch đối với cách mạng Việt Nam; Một số nội dung cơ bản về dân tộc, tôn giáo và đấu tranh phòng chống địch lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo chống phá cách mạng Việt Nam; Phòng, chống vi phạm pháp luật về bảo vệ môi trường, bảo đảm trật tự an toàn giao thông và phòng, chống một số loại tội phạm xâm hại danh dự, nhân phẩm của người khác; An toàn thông tin và phòng, chống vi phạm pháp luật trên không gian mạng; An ninh phi truyền thống và các mối đe dọa an ninh phi truyền thống ở Việt Nam. Học phần thực hành trang bị cho sinh viên kiến thức chung về quân sự phổ thông, những kỹ năng quân sự cần thiết như chế độ học tập, sinh hoạt, công tác trong ngày, trong tuần; Các chế độ, nề nếp chính quy, bố trí trật tự nội vụ trong doanh trại. Thành thạo về điều lệnh đội ngũ từng người có súng, biết đội ngũ đơn vị; hiểu biết chung về các quân binh chủng trong Quân đội nhân dân Việt Nam, có hiểu biết ban đầu về bản đồ quân sự, biết cách phòng tránh địch tiến công hoả lực bằng vũ khí công nghệ cao. Đặt trong tình hình thế giới, khu vực đang có nhiều diễn biến phức tạp, khó lường, thì vai trò của việc dạy - học môn GDQP&AN cho sinh viên càng trở nên cấp thiết.

Mục đích của GDQP&AN được xác định tại Điều 4 của Luật GDQP&AN năm 2013 là: “*Giáo dục cho công dân về kiến thức quốc phòng và an ninh để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa*”¹. Những nội dung giảng dạy của học phần GDQP&AN có ý nghĩa quyết định nhất trong việc *kiến tạo một lực lượng người trẻ đáp ứng yêu cầu cung cấp lực lượng dân quân tự vệ, dự bị động viên và thực hiện nghĩa vụ quân sự bảo vệ Tổ quốc khi có yêu cầu*. Có thể nói, trong bối cảnh hiện nay, khi tình hình quốc tế, khu vực có những diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó lường, tác động đến tình hình an ninh, an toàn trên mọi phương diện trong nước thì lực lượng dự bị này có vai trò hết sức quan trọng trong công cuộc bảo vệ Tổ quốc “từ xa, từ sớm” cả bên trong lẫn bên ngoài. Dĩ nhiên, từ nội dung chương trình, mục tiêu, yêu cầu của môn học đưa vào quá trình giảng dạy cho đến khâu cuối cùng không dễ dàng đạt được, nó phụ thuộc vào rất nhiều yếu tố: học liệu, cơ sở vật chất, sân bãi, vũ khí, trang bị kỹ thuật, thiết bị dạy học quân dụng, chuyên dùng phục vụ dạy và học môn; khu ăn ở và đặc biệt phụ thuộc rất nhiều vào chất lượng của người thầy.

¹ Quốc hội (2013), Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh số 30/2013/QH13.

Trên thực tế, giảng viên giảng dạy các học phần...
các trung tâm và các trường đại học, cao đẳng hiện nay phần nhiều là sĩ quan biệt phái
nên khi đảm nhiệm công việc giảng dạy, họ mang trên mình hai vai trò: sĩ quan Quân
đội và giảng viên đại học. Trong vai trò một quân nhân, họ là lực lượng nòng cốt,
đứng ở vị trí tuyến đầu, sẵn sàng tham gia các hoạt động tác chiến bảo vệ Tổ quốc
trong mọi tình huống từ mặt trận bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các
luận điệu sai trái, thù địch đến nhiều mặt trận trên thực địa để bảo vệ an ninh, an toàn
cho nhân dân, cho Tổ quốc. Trong vai trò giảng viên, toàn bộ các yếu tố từ thể chất,
tác phong, tri thức, đạo đức, phẩm chất, kỹ năng, tinh thần, thái độ của một quân nhân
đều được phản chiếu đến người học khi họ đứng trên bục giảng hoặc khi ở thao trường
huấn luyện. Khi học các môn GDQP&AN, sinh viên phải ở tập trung trong khu ký túc
xá trong khoảng thời gian 01 tháng và giảng viên phải tham gia quản lý sinh viên
ngoài giờ học chính thức với nhiều hoạt động phong phú không kém phần phức tạp. Ở
hoàn cảnh này, giảng viên GDQP&AN có vai trò như người thân quản lý, chăm lo cho
sinh viên. Với những vai trò này, đội ngũ giảng viên môn GDQP&AN tại các trung
tâm, trường học giữ vị trí quan trọng hàng đầu, có ý nghĩa quyết định trực tiếp trong
việc bảo vệ Tổ quốc và trong công tác giáo dục, đào tạo, huấn luyện học sinh, sinh
viên cả về lý luận, kỹ năng và tinh thần, thái độ trong việc thực hiện trách nhiệm của
công dân tham gia bảo vệ Tổ quốc.

2.2. Thực trạng đội ngũ giảng viên ở các trường đại học và trung tâm giảng dạy giáo dục quốc phòng an ninh hiện nay

Học phần GDQP&AN, người thầy giảng dạy các môn học này giữ vai trò quyết
định nhất trong việc đào tạo ra một lực lượng người trẻ có sức khỏe, có trình độ tri
thức, có kỹ năng, kỹ thuật quân sự tham gia vào công cuộc bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ
xa. Trong những năm qua, đội ngũ giáo viên, giảng viên GDQP&AN đã từng bước
được chuẩn hóa, chất lượng không ngừng được nâng lên, nhất là ở các cơ sở đào tạo
trong Quân đội, đã góp phần quan trọng nâng cao chất lượng công tác này. Tuy vậy,
nếu nhìn từ xa, từ sớm, do tính chất đặc thù nên công tác quy hoạch, đào tạo, bồi
dưỡng gặp nhiều khó khăn, cơ cấu đội ngũ còn nhiều bất cập; trình độ, năng lực, kinh
nghiệm, phương pháp giảng dạy không đồng đều; chất lượng đội ngũ giáo viên, giảng
viên cũng đang tồn tại những vấn đề cần sớm được giải quyết.

Thực tế hiện nay, đội ngũ giảng viên ở các trường đại học tham gia đào tạo giáo
viên GDQP&AN phần lớn là sĩ quan Quân đội biệt phái. Theo thống kê năm 2016, số
lượng giảng viên chỉ đạt 61,34% so với biên chế; số giảng viên có trình độ sau đại học
thấp (trình độ thạc sĩ đạt 26%; trình độ tiến sĩ đạt 2,74%)¹. Năm rõ thực trạng này,
Chính phủ đã có nhiều chủ trương, chính sách nhằm xây dựng, phát triển, từng bước

¹ Dẫn theo *Đại tá, TS. Phan Xuân Dũng “Đào tạo, tuyển dụng giảng viên giáo dục quốc phòng và an ninh - những
vấn đề đặt ra”*, <http://tapchiqptd.vn/sites/print.aspx?newid=11399>

chuẩn hóa đội ngũ giáo viên, giảng viên đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ. Năm 2014, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 607/QĐ-TTg, ngày 24-4-2014 về phê duyệt Đề án “*Đào tạo giáo viên, giảng viên GDQP&AN cho các trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, cao đẳng nghề và các cơ sở giáo dục đại học đến năm 2020*”. Mục tiêu của Đề án là: “*Đến năm 2020, bảo đảm đào tạo đáp ứng được 90% nhu cầu giáo viên và 70% nhu cầu giảng viên GDQP&AN giảng dạy ở các trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, cao đẳng nghề và các cơ sở giáo dục đại học*”¹. Thực tế khảo sát tại các trường đại học đang đào tạo giáo viên GDQP&AN cho thấy, với lưu lượng đào tạo trong các năm qua thì đến năm 2020 mới có khoảng 4.300 sinh viên tốt nghiệp, đạt gần một nửa tổng số sinh viên theo Đề án. Như vậy, số lượng đào tạo chưa đạt mục tiêu đã xác định và chưa đáp ứng nhu cầu thực tế. Còn về chất lượng, nghiên cứu chương trình khung của Bộ Giáo dục và Đào tạo cho thấy, nội dung lý thuyết chiếm 67,2%; phần thực hành chiếm 32,8%. Khảo sát chương trình, nội dung đào tạo cụ thể tại các trường đại học thì sự chênh lệch giữa lý thuyết và thực hành cũng rất lớn (lý thuyết từ 63,72% - 65,43%; thực hành chỉ từ 34,57% - 36,28%), thậm chí có môn học chỉ thuần túy kiến thức lý luận mà không có phần thực hành. Hệ quả là học viên tốt nghiệp ra trường khi tiếp xúc với thực tế không tránh khỏi lúng túng, hạn chế trong tư duy lý luận và hành động. Ngoài vấn đề chuyên môn, trình độ, vấn đề suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống của đội ngũ đảng viên, giảng viên GDQP&AN này cũng cần sớm chú ý nhất là trong thời gian gần đây, trên các phương tiện truyền thông đưa tin về giảng viên GDQP&AN ở cơ sở giáo dục đại học có những hành vi vi phạm về đạo đức, lối sống đáng lên án trong quá trình giảng dạy cho sinh viên.

Như vậy, đứng trước yêu cầu của sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa trong bối cảnh mới, chất lượng đội ngũ giảng viên GDQP&AN cũng đặt ra những vấn đề rất đáng được quan tâm và sớm phải được giải quyết.

2.3. Giải pháp nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên Giáo dục quốc phòng và an ninh nhằm phát huy vai trò trong công cuộc bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa

Từ thực trạng chất lượng đội ngũ giảng viên, giáo viên như trên, để thực hiện thắng lợi quan điểm của Đảng về bảo vệ Tổ quốc “từ sớm, từ xa”, cần triển khai hệ thống giải pháp đồng bộ như: tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, hiệu lực quản lý của Nhà nước từ Trung ương đến cơ sở đối với công tác giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động tư tưởng, giáo dục nhận thức, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên và toàn dân đối với nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới; tăng cường cơ sở vật chất, thiết bị

¹ <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Giao-duc/Quyet-dinh-607-QD-TTg-2014-Dao-tao-giao-vien-giang-vien-quoc-phong-an-ninh-trung-hoc-trung-cap-2020-227566.aspx>

học tập để người học được thực hành nhiều hơn. Đảm bảo chuẩn hóa, nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên, giảng viên; làm tốt công tác quy hoạch, kiện toàn đội ngũ giáo viên, giảng viên có đủ số lượng, đạt chuẩn chất lượng, xây dựng biên chế cơ hưu và có chính sách ưu tiên tuyển dụng hợp lý; chủ trọng bố trí, sắp xếp, sử dụng đội ngũ giảng viên, nhất là sĩ quan biệt phái ở các cơ sở đào tạo. Hiện nay, tình hình thế giới, khu vực có những biến động khôn lường, diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó dự báo. Hoạt động tranh chấp chủ quyền lãnh thổ, biển, đảo, nhất là trên khu vực Biển Đông tiếp tục diễn ra căng thẳng, phức tạp, quyết liệt hơn. Vấn đề đối tác, đối tượng chuyển hóa mau lẹ, khó đoán định. Các thế lực thù địch tiếp tục đẩy mạnh hoạt động “diễn biến hòa bình”, kích động ly khai, bạo loạn lật đổ; thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, “phi chính trị hóa” Quân đội với nhiều thủ đoạn tinh vi, tất cả tình hình này gây ra nhiều khó khăn, phức tạp cho nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, càng đòi hỏi phải không ngừng đổi mới chương trình, nội dung giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh phù hợp với từng đối tượng và tình hình thực tiễn.

Phát huy tinh thần tiên phong, xung kích của Quân đội nhân dân, của người đảng viên, những người thầy mang màu xanh quân phục phải tích cực các hoạt động tự trau dồi, tự nâng cao năng lực để đáp ứng yêu cầu của công việc.

Trước hết, đó là việc thường xuyên bổ sung, cập nhật quan điểm, tư duy, nhận thức mới của Đảng về quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc, nhất là quan điểm Đại hội XIII; Chiến lược Bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới; Chiến lược Quốc phòng Việt Nam; Chiến lược Quân sự Việt Nam; Chiến lược Bảo vệ Tổ quốc trên không gian mạng và các chiến lược chuyên ngành mới được ban hành.

Đồng thời, giảng viên GDQP&AN còn phải cập nhật kịp thời sự phát triển của khoa học, công nghệ quân sự tiên tiến, các loại vũ khí, trang bị hiện đại, những tư tưởng, học thuyết quân sự, phương thức tác chiến mới trên thế giới hiện nay; vạch trần âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, đề cao tinh thần cảnh giác, chủ động đấu tranh làm thất bại âm mưu thủ đoạn của các thế lực thù địch. Đó là việc nỗ lực không ngừng đổi mới phương pháp dạy học *theo hướng hiện đại*. Trong tương lai, hoạt động dạy - học sẽ ngày càng được hỗ trợ, ứng dụng nhiều thành tựu khoa học, công nghệ tiên tiến. Theo đó, phương pháp dạy - học môn học GDQP&AN dù mang tính đặc thù cao cũng phải đổi mới, phát huy ưu thế của phương tiện dạy học hiện đại; chuyển từ truyền thụ một chiều là chủ yếu như hiện nay sang dạy - học tích cực, tiếp cận năng lực người học. Điều đó đòi hỏi giảng viên không bó buộc trong lượng kiến thức ở giáo trình, tài liệu mà phải biết khai thác, sử dụng công nghệ thông tin, ngoại ngữ, kỹ năng mô phỏng, hình ảnh, âm thanh vào bài giảng điện tử. Phương pháp này giúp người học được trải nghiệm bài giảng trực quan, sinh động; có cơ hội trình bày quan điểm, ý kiến của mình, kích thích sự say mê, sáng tạo trong học tập.

Ngoài việc nâng cao trình độ chuyên môn, các giảng viên *GDQP&AN* phải ra sức giữ gìn và phát huy truyền thống, phẩm chất cao đẹp “Bộ đội Cụ Hồ” trong bối cảnh mới. Đạo đức, phẩm chất tốt đẹp của người quân nhân được phản chiếu qua người thầy luôn được sinh viên, các bạn trẻ yêu mến, trân trọng và nó có sự lan tỏa mạnh mẽ đối với họ. Vì thế, các cơ sở giáo dục và bản thân đội ngũ giảng viên giảng dạy các môn *GDQP&AN* càng phải chú trọng rèn giũa, giữ gìn.

3. KẾT LUẬN

Trong tổng thể các lực lượng tham gia bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, giảng viên giảng dạy các môn *GDQP&AN* giữ vai trò đặc biệt quan trọng. Họ không chỉ là lực lượng sẵn sàng, trực tiếp bảo vệ Tổ quốc trong mọi tình huống, trên mọi lĩnh vực mà họ còn trực tiếp đào tạo, huấn luyện một lực lượng người trẻ rất quan trọng trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc từ sớm từ xa, đó là sinh viên, nguồn nhân lực bổ sung cho nguồn nhân lực chất lượng cao cho đất nước. Để hoàn thành sứ mệnh cao cả đó, cần hệ giải pháp đồng thời giữa các bộ, từ Trung ương đến các địa phương, cơ sở, song sự tự giác, tự soi, tự sửa, tự nâng cao bản thân của đội ngũ giảng viên *GDQP&AN* tại các trung tâm, trường học cả về chuyên môn, trình độ, kỹ thuật và phẩm chất, đạo đức có ý nghĩa quyết định.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; giữ nước từ khi nước chưa nguy - một số vấn đề lý luận và thực tiễn, phát hành ngày 28/06/2022, <http://hdll.vn/vi/nghien-cuu---trao-doi/bao-ve-to-quoc-tu-som-tu-xa;-giu-nuoc-tu-khi-nuoc-chua-nguy---mot-so-van-de-ly-luan-va-thuc-tien.html>
2. Đại tá, TS. Phan Xuân Dũng “Đào tạo, tuyển dụng giáo viên Giáo dục quốc phòng và an ninh - những vấn đề đặt ra”, <http://tapchiqptd.vn/sites/print.aspx?newid>
3. Quốc hội (2013), *Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh số 30/2013/QH13*.
4. Tăng cường giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh - tiền đề quan trọng để bảo vệ Tổ quốc “từ sớm, từ xa”, <https://www.bqlang.gov.vn/tin-tuc/tin-tong-hop/11606-tang-cuong-giao-duc-boi-duong-kien-thuc-quoc-phong-va-an-ninh-tien-de-quan-trong-de-bao-ve-to-quoc-tu-som-tu-xa.html>
5. Thủ tướng Chính phủ (2014), Quyết định số 607/QĐ-TTg, ngày 24/04/2014, Phê duyệt Đề án “Đào tạo giáo viên, giảng viên Giáo dục quốc phòng và an ninh cho các trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, cao đẳng nghề và các cơ sở giáo dục đại học đến năm 2020”.